

לונדון, 28.10.38

למזכירות המפלגה -

חברים יקרים.

קיבלתי את פתקכם מיום 21.10.38. היא מכילה אי-דיוק. לא "החפצתי" ממרכז המפלגה -

אלא לא קיבלתי הבחירה בוועידת רחובות, ואתם יודעים זאת. מה שאני רוצה הוא רק

שהחברים לא יוטעו יותר, כאשר הוטעו בוועידה.

גם בדבר הוה"פ של ההסתדרות הודעתי במכתבי שאני מסכים להשאיר עד המועצה הקרובה,

שבה לא אבחר.

אני מבין שאתם רוצים לעכב הפרסום עד שובי לארץ. טוב.

שלכם - ד.ב.ג.

28.10.38

כמדובר - טעדנו הצהרים בביתו של לורד לוויד. היינו מסובים חמשה: חיים, וינגט,

לורד לוויד וליידי בלנש - עקרת הבית, אנגליה גבהה, חסובת-קומה, הדורה-מלכות, לא

צעירה אך כולה אומרת גאון, בסחה, אצילות.

לורד סיפר על נסיעתו לרומניה ושיחותיו עם קרול ומיניסטרייו. הם ביקשו קרבת אנגליה,

מטחים גרמניה, אך כל הצעותיהם המסקיות לא היה שומע להן. יש להם פטרול, חיטה -

אנגליה אינה רוצה לקנות. הם זקוקים למכונות לתעשיות שונות - אנגליה מציבה תנאים

קשים. והם מוכרחים לשנות לגרמניה. דיבר עם הממשלה - אין שומע לו. מיניסטר החוץ אין

לו כל ידיעה מהנעשה באירומה אינו מכיר הגיאוגרפיה, אין לו מושג מעניני כלכלה. מה

שנעשה ברומניה נעשה ביוגוסלוויה - ועמדה אחרי עמדה נשמטה.

חיים אמר - תוכל לכלול גם תורכיה. הקונסול ההורכי בא אלינו בירושלים. הם צריכים

לחמשים אלף מיליון לבנות את הארץ. מציעים להם מלוות $\frac{5}{6}$ אך הם יודעים שאלו הן

הלוואות פוליסיות. הם רוצים בעזרת היהודים. איני בנקיר, הבנקירים היהודים הם מחננדי, אבל יש מכרים אחדים שהיו נכונים להלוות אילו ידעו שצרפת ואנגליה תומכות בהם. הלחץ של גרמניה מתגבר ואם הם יכבשו את הבוספורוס יכבשו את העולם.

לויד איסר זאת. ידידות תרכיה היא חיונית בשבילנו.

חיים סיפר אז על שיחתו עם מלקולם בענין זה ושם. הוצח לרעיון והציע להפגש עם הליפקס, וחיים סיפר על השיחה עם הליפקס ומלקולם ביום השני שלפני יום השני האחרון, ושהוא מחונן עכשיו ללכת לתרכיה.

הדבר מעורר התלהבותו של לויד. הוא חושש אם אחא-תורק ימות עלולה הפוליטיקה התרכית החיצונית להתהפך. עצמת - שעלול להבחר לנשיא במקום אחא-תורק - אינו ידיד אנגליה.

לאחר שיחות "חיצוניות" על עניני אירופה אלה עבר לויד לשאלחנו. הוא אמר: ב.ב. שכנע אותי שאין להניח היהודים במצב של סיעוט ושיש להקים מדינה יהודית. מקודם היה טבור שהיהודים יטהטקו בוטיקן סיסי, ואמר זאת לויצמן.

חיים אמר: הציונות יש לה שני יסודות: הצלה וגאולה. יסוד אחד הוא חפרי. להציל עד כמה שאפשר יהודים מכליון. כמליון יהודים נמצאים עכשיו במחנה הסגר: יהודי גרמניה, אבססריה, ציחיה, איטליה, כארבע מיליון הם קנדידטים למחנה הסגר - יהודי פולין, רומניה ועוד. יש הכרח להציל בשנים הקרובות לכל הפחות מיליון.

לויד שאל: כמה הוכל מדינת פיל להכיל?

חיים אמר: כשני מיליונים.

לויד אמר: אני מכיר בצורך של מדינה יהודית, אבל אי אפשר לקחת הגליל מהערבים. זוהי ארץ ערבית. הערבים אף פעם לא יסכימו. וזה יהיה מעשה לא צודק. צפת היא עיר ערבית.

חיים אמר - אינך יודע ההיסטוריה של צפת ומקומה ביהדות.

אמרתי - זוהי במידה גדולה קמברידג' ואוכספורד של האומה היהודית.

לויד שאל - מה החשיבות של הגליל בעיניכם.

חיים הסביר - הקשר ההיסטורי, והרים - לא נוכל לסכת רק בעסק. אני הוסמתי שכנות עם הלבנון. אם הוא דואג לערבים - אל יתעלם מאומה ערבית נוצרית שלא חתקיים בלי שכנות מדינה יהודית.

לויד עמד על שלו - שהערבים אף פעם לא יסכימו למסירת הגליל. וגם מסוכן בשבילנו למסור ליהודים כל החוף. וחזר על דבריו שהוא מאמין בויצמן ובבג. - אך מי יודע מה יעשו היהודים.

אמרתי - כבר הדגשתי לך שאין אני אלא יהודי, ודווקא כיהודי אני בריטי יותר מבריטי. אתם חזקים, עשירים, בוסחים ולא איכפת לכם אם אתם נוחלים פה ושם תבוסה. בשבילנו אנגליה זהו הידיד היחיד שיש לנו בעולם, וכשהפרסטיז'ה של אנגליה יורדת - אנו סובלים יותר סובלים האנגלים. הכשלון במינכן לא זעזע את האימפריה, היא עדיין עומדת בגדולתה. בשבילנו היתה קטסטרופה.

חיים אמר: ממה אתה מפחד? אנחנו נעשה ברית עם גרמניה, עם איטליה.

לויד אמר - כל הסבך האר"י מקורו בחד. אנחנו מפחדים מכס, אתם מפחדים מהערבים, הערבים מפחדים מיהודים. אשמע מהי דעתו של וינגט?

וינגט ציין החשיבות האיסטרטגית של א"י - חוף ים התיכון ועקבה. מרכז הכובד במזרח הקרוב עובר ממצרים לא"י: תחבורת האויר, צנור הנפט. אין כעמדה הגיאוגרפית של א"י בה תלוי כל המזרח הקרוב. בלי משען נאמן בא"י לא תחזיק אנגליה את המזרח. על הערבים אין לסמוך. הם לא מאורגנים ואין להם כל אידיאל חיובי המקשר אותם. מבחינה צבאית אין לערבים כל ערך. אינם כוח מלחמתי הם רק לקחו את זהבם של לורנס - אבל הם לא נלחמו! הם לקחו באותו זמן גם זהב התורכים. כשאנגלים היו חלשים - היו הורגים אותם. כשתורכים היו חלשים היו מתנעלים עליהם. הערבי אינו יודע מה זאת תודה. כשהוא מקבל

מאתנו עזרה - הוא סבור שזה בא מאלה. הוא חייב תודה רק לאלה. סעודיה אינה יציבה.

זהו בנין זמני. עיראק היא כמעט כסוריה. קרועה ומפוררה. הנרגנות וההחזרות בין אנשים ומשפחות אוכלת אותם. הם עומדים חמיד להמכר - לכל המרבה במחיר. אנגליה יכולה להשען רק על יהודים וחרכים. ישוב יהודי גדול בארץ מבטיח לאנגליה את כל המזרח הקרוב. לשם כך דרושה מדינה יהודית.

לויז - בפלשתינא בלבד אי אפשר לעשות זאת. יש צורך שערכים יסכימו לכך. אי אפשר לתת כל פלשתינא ליהודים, ויש לצרף עבר הירדן.

בתום ארוחת הצהריים עלינו להדר עבודתו של לויז, והוא הוציא מפת א"י וביקש את וינגט לשרטט מהי המדינה היהודית לפי דעתו, ומה ישאר לערבים.

ושוב היה וויכוח מרובע על הגליל. וינגט הציע מדינה יהודית מהכרמל לאורך קו פיל עם יפו ועזה וכל הנגב עד צפון ים המלח וכל החלק של עבר הירדן מצפון ים המלח עד עקבה. ירושלים מנדט בריטי, חיפה והעמק עד סבריה מנדט בריטי עם עליה יהודית לפי יכולת הקליטה. הגליל לערבים עם עכו כמוצא לים, החלק המזרחי שבסוריה (חורן המערבי) יצורף למדינה הערבית שהכלול עבר הירדן הצפוני עד סלס - מחוז שכס, טול כרם וגנין וחברון עד הגליל.

ללויז אמר שהוא יראה את אנשי הממשלה, העיקר שיש לעשות הדבר מיד ובמהרה. הוא גם ישתדל להשיג הסכמת הערבים.

חיים סיפר לו שבבגיהא האחרונה עם סלקולס מסרנו לו על השיחה הקודמת עם לויז - ופ.מ. הביע הסכמתו להערכותיו של לויז. כשהיים סיפר על רעיון "השיחות" - הביע לויז התנגדותו. זאת אומרת "מחיבה" חדשה. הוא יראה אם מלקולס וידבר אתו.

ביקש ווינגט להביא לו מפה מפורטת שבה ישרטט את גבולות שהי המדינות שממשי עברי הירדן.

לויז הודיע שב-18 לנובמבר הוא הולך לליסבון ולארצות אחרות באירופה. עד לכתו הוא רוצה לטפל בעניין.

השיחה חזרה לתורכיה, וכשאמרתי לו שהייתי סטודנט תורכי לפני המלחמה - התחיל לדבר

אחי תרכית. בשלוש נפרדנו.

81 - ישננו מיד אחר כך במשרד (ברל, וינגט ואנכי) ודנו על "המפה".

איני מאמין שלויד ישכנע את הממשלה הזאת. יותר קל יהיה להשיג הסכמת כמה ערבים.

כנראה שגם לו הוגד ע"י ערבים מה שהגיד סוויידי לאמרי - שיסכימו לחלוקה אם היהודים

יקבלו הדרוס, והגליל ישאר ערבי.

לוי (וגם ונגט) מזלזלים בקשי של יפו ועזה. במחוז עזה בלבד יש יותר ערבים מאשר

במחוזות עכו וצפת יחד. אבל טוב שלויד חדל להיות ממחננגדינו.

- הרעיון של וינגט הוא שלא יכריז עכשיו על חלוקה ושהי מדינות, אלא יחלקו הארץ

לשלושה אזורים: אזור יהודי (כפי "המפה" שלו) שבו העליה תהיה לגמרי בידי היהודים.

אזור ערבי שבו לא תהיה עליה, אזור מנדט עם עליה מוגבלת.